

بیمه اتباع؛ گامی بلند به سمت ساماندهی بازار کار

معنای ضمنی بیمه تأمین اجتماعی، برخورداری از دستمزدهای قانونی و پابندی به اصول اولیه ایمنی کار است. به گفته علیرضا حیدری، «سازمان تأمین اجتماعی با گام برداشتن در مسیر بیمه اتباع، هم به پروتکل های سیاسی بین المللی در زمینه حقوق مهاجران عمل کرده و هم به مقابله نامه های بنیادین کار عینیت بخشیده است. این اقدام مثبت، مصداق با یک تیر چند نشانه زدن است که در نتیجه آن بازار کار ایران نیز سودهای بسیار می برد.»

سازمان تأمین اجتماعی اخیراً با همراهی و همکاری دولت، یک گام بلند جهت ساماندهی بازار اشتغال و غیررسمی زدایی از اقتصاد برداشت، مسیری که در جهت افزایش حمایت های اجتماعی و بیمه ای از مهاجران قانونی دارای کارت آمایش و به عبارت ساده تر مهاجران دارای مجوز کار باز شده، می تواند بسیاری از آسیب های امروز بازار کار ایران بخصوص در مشاغل ساختمانی و فصلی را از میان بردارد. «بیمه تأمین اجتماعی برای اتباع خارجی» یکی از تصمیمات اخیر سازمان تأمین اجتماعی است که به نظر می رسد مکانیسم های اجرایی آن تدوین شده و مراحل اجرای کار آماده بهره برداری است.

با تغییر مناسبات سیاسی در کشور همسایه و همزبان - افغانستان - میلیون ها نفر از شهروندان این کشور امروز در داخل مرزهای ایران به سر می برند. هر چند آنچه در فضای مجازی و افسواه در مورد آمار مهاجران افغانستانی گفته

تا امروز فقط ۵۰ هزار مهاجر افغانستانی دارای کارت آمایش از یک جامعه هدف چهار میلیون نفری توانسته اند از مزایای بیمه سازمان تأمین اجتماعی بهره مند شوند

می شود، هیچ سندیتی ندارد، امارد واقع تعداد این مهاجران زیاد است و ساماندهی آن ها، حتی از منظر فضای اجتماعی و روابط کار داخلی کشور، یک ضرورت غیر قابل انکار است.

آمار واقعی اتباع قانونی

پنجم مهرماه، وزیر کشور با بیان اینکه اتباع افغانستانی حاضر در ایران به صورت غیر رسمی پنج میلیون نفر هستند، گفت: «در رسانه ها آماری از حضور مهاجران افغانستانی منتشر می شود که منبع درستی ندارد». او تأکید کرد آمارهای رسمی از پنج میلیون نفر نیز کمتر است.

احمد وحیدی در ادامه با اشاره به برنامه های وزارت کشور برای ساماندهی اتباع خارجی و مهاجران تأکید کرد: «بر اساس برنامه طراحی شده، نسبت به ساماندهی اتباع خارجی اقدام خواهد شد و این ساماندهی در دستور کار دولت و مسئولان کشور است.» به نظر می رسد تحت شمول بیمه قرار دادن حداقل چهار میلیون نفر از پنج میلیون مهاجری که در ایران زندگی می کنند، یکی از اصلی ترین بخش های این ساماندهی است که انجام آن برعهده سازمان ابربیمه گر کشور یعنی سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفته است. در روزهای ابتدای شهریورماه، معاون بیمه ای سازمان تأمین اجتماعی درباره بیمه مهاجران خارجی گفت: «کارگران اتباع خارجی؛ به ویژه اتباع کشور افغانستان که در کشور ما به صورت قانونی مشغول کارند، مشمول قانون تأمین اجتماعی هستند و بیمه اتباع خارجی از تعهدات و تکالیف قطعی سازمان تأمین اجتماعی است.»

به گفته محمد محمدی، برای بیمه اتباع افغانستان تمهیدات خاصی اتخاذ شده؛ به این ترتیب که بیمه حدود چهار میلیون نفر از این افراد که دارای کارت آمایش هستند، در دستور کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار گرفته و کفیل سفارت افغانستان نیز برای همکاری اعلام آمادگی کرده است.

بر اساس آمار اعلام شده توسط معاون بیمه ای سازمان تأمین اجتماعی، هنوز بیمه اتباع خارجی در ابتدای راه و از نظر آماری پیشرفت قابل ملاحظه ای تا امروز نداشته است: «در حال حاضر با وجود اشتغال گسترده این افراد، تنها حدود ۵۰ هزار نفر از آنان بیمه هستند. بازرسان سازمان تأمین اجتماعی که به کارگاه های مختلف مراجعه می کنند، باید بیمه شدن همه کارگران اعم از ایرانی و خارجی را بررسی کنند. روند ثبت نام و بیمه اتباع خارجی نیز مطابق قانون باید انجام شود.»

تا امروز فقط ۵۰ هزار مهاجر افغانستانی دارای کارت آمایش از یک جامعه هدف چهار میلیون نفری توانسته اند از مزایای بیمه سازمان تأمین اجتماعی بهره مند شوند. به این ترتیب باید گفت روند عملی مشمول بیمه قرار دادن این کارگران

قانونی همچنان در آغاز راه است، اما زیرساخت های مورد نیاز برای این منظور فراهم شده و فرایند اجرایی کار به خوبی کلید خورده است.

فرایند مکانیزه کار

ابتدای مهرماه، سازمان تأمین اجتماعی به اتباع خارجی بیمه شده این سازمان و نیز اتباع خارجی متقاضی بیمه تأمین اجتماعی توصیه کرد هر چه سریع تر در زمینه دریافت کد فراگیر اتباع خارجی - کد فیدا - اقدام کنند.

درصد بالایی از جامعه کارگران افغانستانی در ایران در بخش ساختمان مشغول به کارند؛ بخشی که از قضا بیشترین نرخ حوادث کار و کمترین میزان امنیت شغلی و جانی را به خود اختصاص داده است

در مشاغل کارگری و در بخش خصوصی اشتغال دارند؛ بنابراین سازمان های متولی بیمه کارگران در کشورهای میزبان، مکلف به بیمه کردن کارگران مهاجر قانونی هستند. در ایران نیز سازمان هدف و متولی اصلی، سازمان تأمین اجتماعی است.

او افزود: «به این ترتیب، برخورداری از بیمه سازمان تأمین اجتماعی، بخشی از حقوق مهاجرانی است که در داخل مرزهای ایران کارگری می کنند. البته منظور کارگران مهاجر قانونی است که با مجوز رسمی در کشور فعالیت دارند. این مهاجران باید از تمام حقوق قانونی یک کارگر قانونی و رسمی برخوردار باشند.» حیدری نتیجه گرفت: «پرداخت دستمزد قانونی، بیمه تأمین اجتماعی و حمایت های درمانی و مستمری، بخشی از حقوق قانونی مهاجران قانونی و دارای مجوز است. در این میان، برخورداری از بیمه، شرط اصلی برخورداری از سایر حقوق است. وقتی کارفرمایان ملزم شوند کارگران مهاجر را در لیست های بیمه ماهانه خود درج کنند و برای آن ها حق بیمه مرتب بپردازند، مجبور می شوند به آن ها حداقل دستمزد قانونی را پرداخت کنند و قرارداد قانونی منعقد کنند.»

بنابراین می توان گفت برخورداری مهاجران قانونی از بیمه تأمین اجتماعی، پیش شرط «غیررسمی زدایی» بخشی از اقتصاد ایران است. وقتی چهار میلیون کارگر مهاجر که عموماً در مشاغل ساده و بخش ساختمان اشتغال دارند، از بیمه تأمین اجتماعی بهره مند شوند، دستمزدهای بسیار پایین تر از مزد مصوب شورای عالی کار و شرایط کار غیرقانونی لااقل برای این بخش بزرگ از جامعه کارگران غیررسمی برچیده می شود و کارفرما ملزم می شود با کارگر مهاجر قانونی مانند یک کارگر ایرانی برخورد کند و نمی تواند هر دستمزدی که بخواهد با هر شرایطی که باب میلش باشد به او بپردازد. بنابر این بیمه کارگران مهاجر بخشی از روند ساماندهی بازار کار کشور محسوب می شود. درصد بالایی از جامعه کارگران افغانستانی در ایران در بخش ساختمان مشغول به کارند؛ بخشی که از قضا بیشترین نرخ حوادث کار و کمترین میزان امنیت شغلی و جانی را به خود اختصاص داده است. وقتی یک کارگر

بیمه

مهاجر در اثر حادثه کار دچار مصدومیت یا فوت می شود، معمولاً از پرداخت مستمری از کارفنادگی یا پرداخت غرامت به خانواده بازمانده خبری نیست. از سوی دیگر، کارگران مهاجر بخش ساختمان به دلیل عدم برخورداری از حمایت های قانونی و اجتماعی با دستمزدهای بسیار پایین تر از دستمزدهای عرفی و توافق شده در این بخش کار می کنند و این شکست دستمزدهای توافق شده، به ضرر کارگران ساختمانی ایرانی تمام می شود.»

مزایای بیمه اتباع برای کارگاه های ساختمانی

دستمزدهای کارگران ساختمانی معمولاً از طریق پیمان های دسته جمعی با کارفرمایان تعیین می شود، اما به گفته میکائیل صدیقی عضو هیأت مدیره کانون عالی کارگران ساختمانی کشور، کارگران مهاجر به دلیل عدم حمایت قانون، موجب گسست در این پیمان ها می شوند و بازار کار را به ضرر کارگران بومی و ایرانی تخریب می کنند. او در گفت وگو با آتیه نو با اشاره به مزایای بسیاری بیمه تأمین اجتماعی کارگران مهاجر ادامه داد: «تاقبل از این کارفرمایان بخش ساختمان، کارگران اتباع را با دستمزدهای بسیار پایین تر از دستمزدهای توافق شده در پیمان های دسته جمعی به کار می گرفتند. از سوی دیگر، این گروه در مقابل حوادث کار بی تفاوت بودند. این شرایط، یک شرایط «باخت- باخت» بود. یعنی هم به ضرر کارگران مهاجر و هم برای کارگران ایرانی که در بخش ساختمان مشغول به کارند، عواقب بسیار سویی داشت.»

صدیقی اضافه کرد: «حال با حمایت تأمین اجتماعی، بیمه شدن کارگران مهاجر قانونی می تواند به نفع هر دو گروه و البته به نفع بازار کار تمام شود. مهاجران مانند کارگران ایرانی از تمام مزایا و حمایت های قانونی بهره مند و دیگر ضعف آن ها در چانه زنی، موجب شکسته شدن دستمزدهای توافقی نمی شود. کارفرمایان باید مراقب ایمنی و امنیت این کارگران نیز باشند و برای آن ها حق بیمه بپردازند؛ در نتیجه سازمان تأمین اجتماعی نیز منابع کافی برای حمایت از این گروه از کارگران شاغل در کشور را به دست می آورد.»

خبر

پیام تبریک معاون درمان به مناسبت روز جهانی بهداشت محیط

همکاران محترم مهندس بهداشت محیط (۲۶ سپتامبر فرارسیدن روز جهانی بهداشت محیط (۲۶ سپتامبر سال ۲۰۲۳ مقارن با ۴ مهرماه سال ۱۴۰۲) را تبریک عرض کرده و تلاش های شایسته شما همکاران گرانقدر در فرایند کنترل عفونت های بیمارستانی و پیشگیری از بیماری ها، ارتقای سلامت جامعه و محافظت از محیط زیست را راج می نهیم. فدراسیون بین المللی بهداشت محیط (IFEH) هر سال روز جهانی بهداشت محیط را با شعار جدید نامگذاری می کند تا اهداف توسعه پایدار سازمان ملل را برآورده سازد. بر این اساس شعار روز جهانی بهداشت محیط در سال ۲۰۲۳ «سلامت عمومی محیط زیست: ایستادگی برای محافظت از سلامت همه افراد در هر روز» انتخاب شد.

اینجانب ضمن قدردانی از زحمات و مساعی شما عزیزان و بزرگداشت این روز از خادوند متعال سلامتی و توفیق روزافزون را در راه خدمت به بیمه شدگان عزیز مسألت می نمایم. امید است با تعهد، انگیزه و اشتیاق در زمینه تحقق شعار سال جاری برنامه ریزی و تلاش نمایید.

دکتر مهدی اسلامی
معاون درمان

حضور دبیر ستاد ملی جمعیت در نشست امور بانوان اداره کل تأمین اجتماعی کرمان

شکیبا محبی تبار، دبیر ستاد ملی جمعیت در سفر به استان کرمان ضمن شرکت در نشست امور بانوان اداره کل تأمین اجتماعی استان کرمان و بازدید از زایشگاه بیمارستان تأمین اجتماعی پیامبر اعظم کرمان در دیدار مسئولان قرارگاه جوانی جمعیت استانداری کرمان و فعالان مؤسسات مردمی جمعیت با اشاره به اهمیت مؤلفه جمعیت در شتاب بخشی و استمرار حرکت کشور در مسیر توسعه همه جانبه بر استفاده از همه ظرفیت های کشور برای افزایش جمعیت تأکید کرد.

او در این سفر در جمع بانوان شاغل در تأمین اجتماعی استان کرمان، طی سخنانی گفت: «با توجه به اهمیت موضوع جوانی جمعیت در کشور، استراتژی دولت سیزدهم فرهنگ سازی، ایجاد شرایط مناسب و تشویق افزایش فرزندآوری خانواده های ایرانی است. مؤلفه جمعیت یکی از اولویت های مهم در موضوع مبانی حاکمیتی است و ستاد ملی جمعیت با چنین دیدگاهی اهداف خود را پیش می برد.» محبی تبار گفت: «هسبت به شرایط دیگر کشورهای دنیا، با توجه به ذخایر فرهنگی و معنوی و اسلامی که در فرهنگ و سنن ایرانی و اسلامی وجود دارد، ظرفیت های فراوانی برای غلبه بر مشکل نرخ پایین افزایش جمعیت و حرکت جهان به سمت سالمندی جمعیت داریم که متأسفانه کمتر مورد توجه قرار گرفته است.» دبیر ستاد ملی جمعیت تصریح کرد: «سازمان ها با ایستی در راستای افزایش جمعیت، دستور العمل ها را طوری طراحی کنند تا مانعی برای خانواده ها در راستای افزایش جمعیت وجود نداشته و در بُعد فرهنگی هم بایستی تغییرات به گونه ای باشد که حاصل آنها تغییرات در رفتار مردم باشد.»